

Partij van de Arbeid van België

Resolutie over de communautaire crisis

1. De verkiezingsoverwinning van de NV-A vergroot het risico van het uiteenvallen van België en zijn sociale zekerheid, van verdeeldheid binnen de arbeidersbeweging, van een neoliberaal en conservatief Vlaanderen. De dreigende concurrentie tussen de gewesten heeft nefaste gevolgen voor de sociale verworvenheden. Vandaag ligt een gedeeltelijke splitsing van de sociale zekerheid op de onderhandelingstafel. Er is al een akkoord dat het zwaartepunt van België zich zal verplaatsen van de federale staat naar de deelstaten. Dit betekent zoveel als een confederale institutionele hervorming. Het confederalisme is een nieuwe stap in de richting van het uiteenvallen van België en de laatste halte voor het eindstation, de opdeling van België.

2. We mogen die vooruitgang van de nationalistische krachten niet te licht opnemen. De laatste jaren hebben we het gevaar onderschat. Bij de verkiezingen van juni 2010 ging het nationalisme in het noorden van het land indrukwekkend vooruit. Na jarenlange propaganda over “België, dat de vooruitgang in Vlaanderen afremt” en over “die Waalse profiteurs” zijn de nationalistische krachten er ten slotte in geslaagd om de harten van een deel van de Vlaamse bevolking voor zich te winnen. In plaats van naar boven te kijken, naar de miljonairs en de bankiers, hebben ze de blik gericht op een gemakkelijke prooi, de Waalse buur. De heersende burgerij in Vlaanderen tracht de Belgische arbeidersbeweging te verzwakken. Ze wil de Vlaamse werkers achter haar plannen scharen voor een agressief, conservatief, neoliberaal Vlaanderen. Dit nationalisme is een dodelijk gif voor de arbeidersbeweging en voor elk progressief ideeëngoed.

3. We kunnen dit niet op gelijke voet zetten met het francophone front, dat wij evenzeer verwerpen. De Franstalige partijen verzetten zich tegen de splitsing van de sociale zekerheid en van de belastingen. Ze geven echter de indruk dat hun enige motief is dat Brussel en Wallonië anders geld verliezen. Ze zouden ook actief die stromingen in Vlaanderen kunnen steunen die pleiten voor het behoud van een nationale sociale zekerheid. Ze zouden hen kunnen helpen door argumenten aan te brengen die aantonen dat zo'n splitsing helemaal niet voordelig is voor de werkers in het noorden van het land. Niets daarvan, de Franstalige partijen houden liever de idee in stand dat de grote meerderheid in Vlaanderen op een nationalistische en separatistische lijn zit. We bekritiseren de socialistische partijen omdat zij niets doen om in te gaan tegen de regionalistische en nationalistische logica aan beide zijden in ons land. In plaats van, zoals de vakbonden, bruggen tussen de twee gemeenschappen te slaan, werken ze samen met het Vlaamse en het francophone front. We moeten alert blijven voor alle pogingen aan Franstalige zijde om ook een Waals of francofoon nationalisme te laten groeien, met een Waalse identiteit.

4. Zich verzetten tegen het nationalisme betekent niet het status-quo verdedigen. Na vijf opeenvolgende staatshervormingen functioneert België niet behoorlijk. Men zou heel wat kunnen vereenvoudigen en rationaliseren. Maar een vlucht vooruit naar het separatisme zal de zaken alleen nog ingewikkelder maken en de werkende mensen aan beide zijden verarmen en verzwakken. Het zal leiden tot onophoudelijk communautair gekrakeel. Brussel en de verwevenheid van de gewesten in België maken immers een vreedzame splitsing onmogelijk.

Waar komt deze opgang van het separatisme vandaan?

5. In 1830 ontstond België als gevolg van een splitsing van de Nederlanden. Het gaat hier niet zozeer om de kwestie of België een artificiële constructie is. Dat is het geval voor bijna alle naties.^[1] België was een speciaal geval onder de moderne Europese staten: een multinationale staat.

6. In de negentiende en het begin van de twintigste eeuw heeft België een beleid gevoerd dat het Vlaams discrimineerde. Bij de Belgische revolutie van 1830 kreeg een kleine francophone elite door een systeem van cijnskiesrecht de politieke macht in een gecentraliseerde unitaire staat. De taal is dikwijls een bepalend element geweest voor de vorming van een natie. Het was veel efficiënter als iedereen op de binnenlandse markt dezelfde taal sprak.^[2] In België heeft de burgerij geprobeerd om het land te verenigen rond het Frans, de prestigetaal voor de communicatie van de elite en de hogere middenklassen, inclusief de Vlaamse burgerij.^[3] Direct na de onafhankelijkheid gebruikten scholen, administraties van nationale regering en gemeentes, rechtbanken, enzovoort alleen het Frans in officiële stukken. Er bestond totaal geen respect voor het Nederlands, dat denigrerend bestempeld werd als “Hollands”.

7. De kennis van het Frans was een voorwaarde om een belangrijke post te bekleden en om promotie te maken. De taalkloof werd een sociale kloof. Het Franstalige monopolie op elitebanen hield gelijke tred met het economisch verval in Vlaanderen. “Vlaams spreken” werd geassocieerd met arm en achterlijk zijn en met sociale achterstand. Bij de elite heerste misprijzen voor het Vlaams. De elite vertikte het een taal te leren die zo weinig prestige had. Ondertussen deden de gebruikers van deze zogenaamd inferieure taal een inspanning om tweetalig te worden om promotie te kunnen maken.

8. Deze discriminatie van de Vlamingen mag men niet gelijkstellen met een nationale onderdrukking van één natie door een andere, door een buitenlandse burgerij. Vlaanderen en de Nederlandstalige bevolking werden niet tegen hun wil in België ingelijfd. Er was geen sprake van vreemde overheersing. De overheersende klasse was zelfs voor een deel Vlaams. De burgerij die vooral profijt trok uit de binnenlandse markt, kwam niet uit het buitenland. De centrale bank was niet in handen van een buitenlandse heersende klasse.

9. Er was een ongelijke ontwikkeling tussen de twee regio's. De eerste zware industrie ontwikkelde immers in het zuiden van het land, rond de steenkoolbekkens en in de directe omgeving van belangrijke waterlopen, zodat de goederen met de binnenschepen vervoerd konden worden. De Waalse burgerij had een groter gewicht dan de Vlaamse burgerij, maar tussen Vlaanderen en Wallonië bestond hoegenaamd geen relatie van het koloniale type. De Vlaamse industrie was zwakker en minder ontwikkeld dan de economie in Wallonië. Toch was de Vlaamse industrie financieel en technisch niet afhankelijk van Wallonië. Vanaf 1870 kwam de Vlaamse economie, net zoals de Waalse, onder controle van het Brussels financierskapitaal. We hebben niet te maken met een onderdrukte natie zonder eigen instellingen. De Vlaamse burgerij had zitting in het Parlement en leverde zelfs eerste ministers. De rechtelozen waren de arbeiders en de boeren, of ze nu Vlaams of Waals waren. Zij hadden geen stemrecht en konden zich ook niet verkiesbaar stellen. België heeft alleen nationale onderdrukking gekend tijdens de Tweede Wereldoorlog.

10. De Vlaamse kwestie was een probleem van democratie. Het ging om het recht om de eigen taal te mogen spreken, om onderwijs te krijgen in de eigen taal, enzovoort. Voor de eenheid van de werkende bevolking in België was het veel beter geweest als iedereen de kans hadden gekregen om de twee nationale talen te leren. Er kan geen eenheid komen door een deel van de bevolking te discrimineren. In die zin kunnen we de verfransing van Vlaanderen vergelijken met de manier waarop de Italiaanse of de Franse burgerij soms met geweld het Frans of het Italiaans heeft opgedrongen aan allerlei streektaalen.

11. De strijd tegen discriminatie was een juiste strijd. Een socialistische beweging was het aan zichzelf verplicht om deze strijd te voeren en deze idee ook ingang te doen vinden bij de Franstalige bevolking. Dat dit maar heel gedeeltelijk en veel te laat is gebeurd, verklaart de taalgevoeligheden, ook nu nog, in Brussel en de rand.

12. De Vlaamse beweging heeft in de negentiende en het begin van de twintigste eeuw strijd gevoerd tegen de discriminatie van het Vlaams, ook door de Vlaamse burgerij. Om zich te laten gelden als sociale elite en om snel ook een deel van de

kapitalistische koek te kunnen opeisen, heeft de Vlaamse burgerij weloverwogen beslist om de Franse taal tot haar taal te maken. Deze burgerij was ook een bestuurlijke burgerij. Zij stond in voor de bestuurlijke banden met de bevolking. Omwille van haar kennis van beide talen (en van de verschillende Vlaamse streektaalen) was ze de enige die deze macht voor zich kon opeisen. Om zich blijvend van deze positie te verzekeren, blokkeerde ze het democratiseringsproces. Ze verzette zich niet alleen tegen het gebruik van de taal van de bevolking als officiële taal, maar ook tegen het stemrecht. De invoering van het recht op onderwijs in de eigen taal, maar ook van het algemeen stemrecht heeft in België veel langer op zich laten wachten dan in andere kapitalistische landen.[\[4\]](#)

13. Deze discriminatie benadeelde een steeds groter deel van de kleinburgerij die geen werk vond, zelfs niet in de administratie. Deze kleinburgerij heeft een zeer actieve rol gespeeld in de Vlaamse beweging. Vóór 1850 waren het vooral schrijvers, dichters en filologen die zich actief verzetten tegen de verfransing. Het ging om taalflamingantisme. Naarmate de beweging groeide, ging het om cultureel flamingantisme. De kleinburgerij begon zich te identificeren met “het volk” en met “de cultuur van het volk”. Van een strijd voor het recht om de eigen taal te mogen gebruiken, veranderde de Vlaamse beweging in een strijd voor “het volk” en “zijn” “cultuur”. Zo werd het een reactionaire strijd, want binnen een natie bestaat geen “cultuur van het volk”. In elke natie bestaan twee culturen: een cultuur van de arbeidersklasse en een cultuur van de bezittende klasse.

De cultuur van de arbeiders is internationalistisch en ontleent aan elke cultuur de elementen die naar vooruitgang streven, en verwerpt in elke cultuur alle reactionaire elementen. Op die manier ontstaat een mengeling van culturen, zoals die vandaag meer en meer vorm krijgt.

14. De beweging die uitging van de stedelijke kleinburgerij, kon bij het volk niet meteen op veel sympathie rekenen. De concrete strijd tegen de verschrikkelijke ellende van de arbeiders en de boeren stond immers niet op haar agenda. De kleinburgerij heeft nooit strijd gevoerd tegen de “franskiljons” als klasse die de economische en financiële macht in handen had en die nauw verbonden was met de Brusselse en de Waalse burgerij, die de belangrijkste bedrijven in het land controleerden en die ook voor de uitbuiting van de Waalse arbeiders verantwoordelijk waren. De flaminganten keken naar de materiële miserie vanuit een cultureel oogpunt (via geestelijke ontwikkeling en onderwijs in het Nederlands).

15. Er waren verschillende stromingen in de Vlaamse beweging. Voor de clerus betekende de Vlaming een wapen ter bescherming van een traditionele levenswijze, vooral op het Vlaamse platteland. De clerus verzette zich tegen al wat te maken had met moderniteit en met het Frans – de taal van de revolutie, van het atheïsme, van het ontaarden van de zeden. Deze fractie ging in 1914 een bondgenootschap aan met de Duitse bezetter. Ze maakte van de bezetting gebruik om actief strijd te voeren voor een onafhankelijk Vlaanderen. Nog later sloot ze zich aan bij het fascisme en bekampte ze onder invloed van de lagere katholieke geestelijkheid en aan de zijde van de SS het bolsjewisme. Het liberaal flamingantisme wilde tegelijk strijd voeren tegen de verfransing en tegen het overwicht van de clerus. Voor hen was alleen het Vlaams, de taal die het volk kende, de sleutel tot emancipatie. Onderricht in de moedertaal vormde ook een onderdeel van de strijd tegen het opkomende socialisme. Door het verplicht lager onderwijs kon het capaciteitskiesrecht ingevoerd worden voor al wie kon lezen en schrijven. Zo werden de arbeiders in het kiessysteem ingeschakeld en kon men vermijden dat iemand “met revolutionaire ideeën op hol zou slaan”. Het werkte klassenverzoening in de hand en belemmerde de klassenstrijd.

16. Omstreeks 1890 ontstond er een christendemocratische kern rond uitgever en journalist Pieter Daens, die de arbeiders en de kleine boeren verdedigde. De beweging tegen de Franstalige patronen en kasteelheren had een uitgesproken Vlaams karakter. In 1893 richtte priester Daens de Christene Volkspartij op, een poging die echter mislukte. De socialistische stroming had veel te weinig belangstelling voor de Vlaamse eisen, ook omdat de flaminganten tijdens de Commune van Parijs en de sociale revolutie in 1886 voor het kamp van de katholieken kozen. Op het einde van de negentiende eeuw was de

Katholieke Partij van oordeel dat de sociale crisis te wijten was aan de kloof tussen de Franstalige elite en de Vlaamse volksmassa en dat men dus in Vlaanderen Vlaams moest spreken om te verhinderen dat de massa's zich tot de socialisten zouden wenden. De Belgische Werkliedenpartij, BWP, die na de Tweede Wereldoorlog de Belgische Socialistische Partij, BSP, werd, zag de taalkwestie als "een rechtvaardig, maar toch ondergeschikt streefdoel, dat met het afdwingen van algemeen stemrecht, een oplossing zou krijgen". De socialisten kritiseerden terecht vele flaminganten die de mond vol hadden van Vlaamse taalgrievens, maar die nauwelijks iets wilden doen aan het sociale onrecht. Eens in het parlement stemden ook de Waalse socialisten voor een wet die van het Nederlands een officiële taal in Vlaanderen maakte. Maar de alliantie met de liberalen (voor het stemrecht), het antiklerikalisme en een zeker chauvinisme kregen de overhand in de hoofdzakelijk Franstalige partij.

17. De Vlaamse activisten vroegen een bescherming van het Nederlands door taalwetten. In 1873 kwam er een eerste taalwet over het gebruik van het Nederlands in de rechtbanken in Vlaanderen. In 1878 volgde een wet die het taalgebruik in administratieve aangelegenheden en in de scholen in Vlaanderen regelde.

18. Op taalvlak waren twee opties denkbaar. Ofwel opteerde men voor de veralgemeende tweetaligheid (het personaliteitsbeginsel). Iedereen kon dan kiezen welke taal hij of zij wenste te spreken. Ofwel paste de persoon zich aan aan de officiële taal die in een bepaalde regio werd gesproken (het territorialiteitsbeginsel). Het gebeurt dikwijls dat minderheden de toepassing van dit territorialiteitsbeginsel vragen om zich te beschermen tegen een taal die meer verspreid is en meer prestige geniet. Vreemd genoeg verzetten de Waalse leiders zich tegen de tweetaligheid, voornamelijk uit demografische en antiklerikale motieven. De Vlaamse meerderheid werd beschouwd als overheersend katholiek. Ze eisten dat Wallonië eentalig Frans bleef, terwijl Vlaanderen tweetalig moest zijn. In 1921 werd België gesplitst in twee eentalige regio's, Vlaanderen en Wallonië, en een tweetalige regio, Brussel. De taalwetgeving van 1932 was volledig gebaseerd op het territorialiteitsbeginsel. Maar de taalgrens lag niet vast. Om de tien jaar kon die worden aangepast op basis van de resultaten van talentellingen. Wanneer zich een minderheid van 30 % aftekende, viel een gemeente onder het regime van "externe tweetaligheid" en werd het een "faciliteitengemeente". Indien bij de talentelling de meerderheid van de inwoners verklaarde een andere taal te spreken dan de taal van die regio, moest die gemeente van taalregime veranderen, wat neerkwam op het verplaatsen van de taalgrens. Dergelijke aanpassingen gebeurden natuurlijk, gezien de sterkte van het Frans, altijd in het nadeel van de Nederlandstaligen.[\[5\]](#)

19. Uiteindelijk zijn de Vlaamse partijen erin geslaagd om in 1962-1963 de vastlegging van de taalgrens te verkrijgen en in de jaren zeventig de culturele autonomie. De taalgrens heeft het land in vier taalgebieden verdeeld: een Nederlandstalige regio (Vlaanderen), een Franstalige (Wallonië), een Duitstalige (dicht bij de Duitse grens) en een tweetalige Frans/Nederlandse regio (de negentien gemeenten van Brussel). Elke Belgische gemeente maakt uitdrukkelijk deel uit van één (en slechts één) van deze vier taalgebieden. De taalgrens kan alleen nog veranderen als in het federale parlement een tweederde meerderheid met een meerderheid in elke taalgroep dit voorstel steunt. Dit betekende een veralgemening van het territorialiteitsbeginsel.

20. Er werd een uitzondering gemaakt voor een aantal gemeenten aan beide zijden van de taalgrens en in de Vlaamse rand rond Brussel. Daar wilden de Vlamingen alleen maar elementaire overgangsfaciliteiten toekennen, uitgaande van het principe dat er geen sprake is van minderheden en dat de "migranten" zich moeten aanpassen en zich moeten integreren in de taalgemeenschap. Het territorialiteitsbeginsel is op zich geen strategie van extreemrechts, maar het wordt dit wel wanneer men in de grensstreek niet langer de rechten van de minderheden respecteert of wanneer men geen enkele evolutie aanvaardt, zoals de normale uitbreiding van een grote stad als Brussel. Langs de grenzen ontwikkelen zich altijd overgangsgebieden met

minderheidsgroepen en met taalgemengde groepen. De democratie eist dan dat men collectieve taalrechten geeft aan deze minderheden: collectieve taalgebonden infrastructuur en tweetaligheid in de overheidssector.

21. In 1970 werden de Nederlandse Cultuurgemeenschap en de Franse Cultuurgemeenschap opgericht en in 1973 de Duitse Cultuurgemeenschap. Ook de gewesten werden in 1970 opgericht, maar enkel op papier. De creatie van, enerzijds, gemeenschappen en, anderzijds, gewesten, beantwoordde aan twee totaal verschillende logica's. De gemeenschappen waren een Vlaamse eis voor meer culturele en taalautonomie, die onder meer leidde tot de communautarisering van het onderwijs. Onder invloed van het Waalse nationalisme lagen eerder economische overwegingen aan de basis van de gewestvorming: het grondgebied, de inrichting van het grondgebied, sommige bevoegdheden op het gebied van economie, werkgelegenheid, enzovoort. Men ging ervan uit dat meer autonomie de economische heropleving in het Waalse Gewest zou bevorderen.

Het probleem van discriminatie is dus al lang opgelost. Waarom flakkert het Vlaams nationalisme dan opnieuw op?

22. Na de Tweede Wereldoorlog viel het Vlaams nationalisme, waarvan vooraanstaande vertegenwoordigers met de nazi's hadden gecollaboreerd, in diskrediet. In de jaren zestig leefde het echter opnieuw op, gelijktijdig met de versteviging van de economische positie van Vlaanderen. Dat de Vlaamse beweging opnieuw de kop opstak, hing samen met de opkomst van een nieuwe Vlaamse burgerij. In de fase van het kapitalisme van financiële groepen of holdings (1870-1940) zien we een concentratie van de kapitalistische klasse. De kapitalistische machthebbers waren geconcentreerd in Brussel. In het begin van de twintigste eeuw waren er een aantal economische groepen met een Vlaams profiel: de Boerenbond, Gevaert en de Kredietbank enerzijds, en het Vlaams Handelsverbond, later het Vlaams Economisch Verbond of VEV, anderzijds. In het geheel van het Belgische kapitalisme speelden ze echter niet zo'n belangrijke rol. Dat veranderde vanaf de jaren 1970-1980. Toen ontwikkelde zich in Vlaanderen rond de grote Belgische en buitenlandse multinationals een plaatselijke burgerij in de dienstensector, vervoer, handel, banken en verzekeringen, en een beetje bij de onderaannemingen van multinationals (de meeste onderaannemers waren ook Amerikaanse, Duitse, Franse, ... multinationals.) De multinationals deden een beroep op plaatselijke, dus vaak Vlaamse managers.^[6] Het ontstaan van een belangrijke Vlaamse burgerij moeten we dus rond die tijd situeren. Deze klasse gaat een front vormen om haar belangen, die tegelijk de belangen van het internationale monopoliekapitaal zijn, te verdedigen tegen de belangen van de Belgische financiële burgerij. Deze belangenverdediging werd met een Vlaams sausje overgoten. Het Vlaams nationalisme werd een middel om flinke happen uit de financiële middelen (en bevoegdheden) van de staat aan te wenden voor eigen profijt. Het Vlaams nationalisme werd onder invloed van deze Vlaamse burgerij een economisch nationalisme met eisen zoals het stopzetten van financiële transfers en de regionalisering van de sociale zekerheid, de belastingen en de sociale wetgeving. De Vlaamse politieke leidende klasse werd in haar geheel nationalistischer door de opmars van de werkgeversorganisatie VEV, haar dagblad *De Financieel Economische Tijd* en haar invloed in allerlei studiekringen en clubs.

23. We moeten een veel grondigere studie maken van het verband tussen de crisis van het kapitalisme sinds de jaren zeventig, en de toegenomen concurrentie tussen de kapitalistische groepen, en het offensieve regionalisme in verschillende regio's van Europa. Een fractie van het Vlaamse patronaat hoopt de bevolking een snelle sociale achteruitgang te doen aanvaarden in naam van de competitiviteit, om van Vlaanderen de sterkste regio van Europa te maken. Ze hoopt de Vlaamse arbeidersklasse te vervreemden van haar Waalse broeders, die ze beschuldigt van stakingscultuur, sociaal profitariaat en bestempelt als een rem op de ontwikkeling van Vlaanderen. Van dat Europa van de regio's maakt trouwens ook de rechtervleugel van de Duitse burgerij gebruik om de Duitse overheersing in Europa te bezegelen. De Europese regionalisten kunnen rekenen op de steun van de rechtervleugel van de Duitse christendemocraten, die overal, in Italië, in Frankrijk, in Spanje, in België, in de Balkan

en in Oost-Europa, “ethnische” bewegingen steunen. Wanneer een sterk, homogeen Duitsland tegenover in regio's verbrokkelde staten staat, dan kan niets de Duitse dominantie in Europa beletten. Dat is de achterliggende redenering.

24. Sinds 1980 gaan alle staatshervormingen in de richting van de overdracht van bevoegdheden van de centrale staat, die een federale staat wordt, naar de gewesten en de gemeenschappen. De gemeenschappen worden bevoegd voor cultuur en de zogenaamde persoonsgebonden materies, zoals gezondheid en welzijnzorg. De gewesten krijgen de territoriale bevoegdheden, zoals milieu, inrichting van het grondgebied, gewestelijke economische ontwikkeling en werkgelegenheidsbeleid. De gewesten en de gemeenschappen beschikken ook elk over een parlement en een regering. De decreten die ze uitvaardigen hebben dezelfde rechtskracht als de wetten uitgevaardigd op nationaal niveau. Er bestaat dus geen hiërarchie tussen wetten en decreten. In Vlaanderen fuseren gewest en gemeenschap naderhand en worden alle bevoegdheden uitgeoefend door één parlement en één regering. Voor het oplossen van bevoegdheidsconflicten tussen wetten en decreten (ordonnanties in Brussel) komt er een Arbitragehof.

25. In 1988-1989 wordt de nagenoeg volledige bevoegdheid inzake onderwijs naar de gemeenschappen overgeheveld. In 1989 ziet het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het levenslicht. De oprichting ervan was in de ijskast gebleven: de Franstaligen wilden een autonoom gewest, terwijl de Vlamingen daar niet van wilden weten. Zij vonden dat de Vlaamse en de Franse Gemeenschap samen Brussel moesten besturen. De nieuwe staatshervorming van 1993 wijzigt de Grondwet. Er wordt een artikel 1 toegevoegd, dat uitdrukkelijk stelt dat België een federale staat is, samengesteld uit gemeenschappen en gewesten. Sinds 1995 worden de Waalse en Vlaamse parlementen rechtstreeks verkozen. De provincie Brabant wordt gesplitst in een provincie Vlaams-Brabant en een provincie Waals-Brabant. De hervorming van 2001 verdiept een aantal bevoegdheidsoverdrachten en regelt de financiering van de gefedereerde entiteiten. De gewesten en de gemeenschappen, die afhangen van dotaties van de federale regering, kunnen voortaan rekenen op een deel van de fiscale inkomsten.

De splitsing is een sociale en democratische ramp

26. Veertig jaar van opeenvolgende staatshervormingen brachten steeds meer bevoegdheden voor de gewesten en gemeenschappen. De grote Vlaamse politieke partijen vinden dat de normale loop van de geschiedenis. Het federalisme is een middelpuntvliedend federalisme. Er bestaat geen enkele hiërarchie tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten. Deze evolutie gaat in tegen de evolutie van alle andere federale staten. Men heeft het vandaag over confederalisme. Dit is de laatste halte voor het eindstation van de splitsing van het land en de onafhankelijkheid van Vlaanderen, waar de Vlaamse nationalist op uit zijn.

27. 3 maart 1999 betekende in Vlaanderen een politieke dijkbreuk. Het Vlaams Parlement aanvaardde met een grote meerderheid – alleen Agalev (Groen) onthield zich – vijf resoluties die, indien ze zouden worden verwezenlijkt, België omvormen tot een confederale staat, dat wil zeggen een confederatie van twee onafhankelijke staten. De resoluties zien een België met twee gewesten en speciale statuten voor het Brussels gewest en de Duitstaligen. Het federale niveau houdt zich enkel nog bezig met wat de gefedereerde entiteiten zelf niet kunnen doen. Solidariteit, akkoord, maar tussen de gewesten. De resoluties dringen aan op fiscale autonomie op vlak van de personenbelasting. De bedrijfsbelasting blijft federaal, maar de gewesten, met inbegrip van Brussel, kunnen aan de bedrijven bepaalde fiscale voordelen toekennen. In Brussel komen de persoonsgebonden materies exclusief toe aan de gemeenschappen, is er een versterkte vertegenwoordiging voor de Vlamingen (verkregen in 2001), komt er een fusie van de gemeenten en komen er overal tweetalige ambtenaren. De resoluties vragen de regionalisering van de gezondheidszorg en van het gezinsbeleid, dus van de ziekteverzekering en de kinderbijslag, en de regionalisering van de uitbating van de NMBS. Alle traditionele partijen in het noorden staan vandaag op

deze standpunten. De resoluties vormen de basis voor de Octopusnota die de Vlaamse regering (CD&V, NV-A, SP.A) in 2008 goedkeurde als basis voor onderhandelingen met de Franstaligen.

28. Ze willen de belastingen splitsen om een einde te maken aan een financieringswet die de middelen solidair verdeelt tussen de federale staat, de provincies, de gewesten en de gemeenschappen. In dat systeem zit een mechanisme voor federale solidariteit. De belastingen splitsen vernietigt de automatische intergewestelijke solidariteit: het geld van de Vlaamse belastingbetaler zal in Vlaamse kassen gestort worden. Vlaanderen kan zelf beslissen over de duur en het bedrag van deze solidariteit. En zo nodig kan het ook beslissen om niet langer solidair te zijn. Het geld dat op deze manier wordt verdiend, zal niet naar de werknemers, gepensioneerden of zieken in Vlaanderen gaan. De separatistische Vlaamse werkgevers willen ervan profiteren om de bedrijfsbelasting te verlagen van 34 % naar 25 %. Als elk gewest zelf over de belastingen kan beslissen, ontstaat ongetwijfeld een nieuwe concurrentie, namelijk tussen de gewesten. Dit zal leiden tot nog minder geld voor sociale uitgaven en overheidsdiensten. De splitsing van de belastingen zal ook de verhuis van bedrijven naar een ander gewest voor fiscale redenen aanmoedigen.

29. Ze willen de sociale zekerheid splitsen om de sociale zekerheid in Vlaanderen gemakkelijker op neoliberale basis te kunnen hervormen, om de financiële transfers te recupereren en om de sociale bijdragen van de werkgevers nog verder te doen dalen. De NV-A wil de splitsing ook om zo het separatisme aantrekkelijk te maken voor Vlaanderen en vooral voor Brussel. De NV-A wil ook dat de werkgeversbijdragen een bevoegdheid van de gemeenschappen worden. De Brusselaars zullen moeten kiezen tot welke gemeenschap ze willen behoren: de Vlaamse of de Franse. Dat is in de ogen van de NV-A een stap in de richting van de afschaffing van Brussel als gewest en naar de integratie van Brussel in Vlaanderen.

30. Ze willen het werkgelegenheidsbeleid splitsen. De partijen in het noorden willen dat de gewesten kunnen beslissen over de inhoud van “beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt”, “een gepaste dienstbetrekking”, of “actief werk zoeken”. Ook de sanctiebevoegdheid, die nu federaal bij de RVA ligt, en het uitzendwerk willen ze overhevelen naar het gewest. Deze hardnekkigheid om het werkgelegenheidsbeleid te splitsen is geïnspireerd door het verborgen programma van de Vlaamse werkgevers in het VOKA. Zij zijn ervan overtuigd dat ze van de Vlaamse regering gemakkelijker krijgen waar ze eigenlijk op uit zijn: een politiek die meer jongeren, werklozen en ouderen op de arbeidsmarkt brengt door een einde te maken aan de wachtvergoedingen voor jonge schoolverlaters, door de werkloosheidsuitkeringen sneller te verlagen en ze in de tijd te beperken, strengere sancties toe te passen, door het prepensioen af te schaffen, door de mensen te ontmoedigen om voor hun vijftenzestigste op pensioen te gaan en door het lastiger te maken om aan een volledige beroepsloopbaan te geraken. Het VOKA wil dat het voor de werkgevers gemakkelijker wordt om een beroep te doen op uitzendkrachten. De Vlaamse werkgeversorganisatie wil zoveel mogelijk mensen zien vechten voor een en dezelfde job. Op die manier kunnen de werkgevers de lonen laag houden en de werkzoekenden verplichten om het even welk werk aan te nemen. De NV-A neemt dit programma klakkeloos over. Op nationaal vlak stoten het VOKA en partijen zoals de NV-A hiervoor op scherpe weerstand van de vakbonden, aan wie ze het verwijt sturen conservatief te zijn.

31. Het Vlaanderen van De Wever en het VOKA zal antisociaal, reactionair en antidemocratisch zijn. De Wever is een aanhanger van de extreemrechtse iron lady Thatcher. Hij is beïnvloed door conservatieve denkers die de ongelijkheid tussen mensen zien als de “natuurlijke orde” en zelfs als een positief gegeven en die een radicale herverdeling en nivellering van inkomens en vermogens door de staat en gratis en democratisch onderwijs afwijzen. Conservatieven zijn fervente aanhangers van de vrije markt. In het denken van De Wever is geen plaats voor de sociaaleconomische omstandigheden waarin mensen leven. Hij probeert zich te profileren als de beschermer van de gewone Vlaamse man, maar als de belangen van die gewone Vlaamse man botsen met de belangen van het Vlaamse patronaat, dan kiest De Wever resoluut voor deze laatste. De relatie tussen de NV-A en het Vlaams patronaat in het VOKA is heel nauw, ook met uitwisseling van ideeën en personeel. De

Wevers bekende afkeer van mei '68 is vooral een afkeer van de democratie en de naoorlogse verworvenheden van de arbeidersbeweging. De N-VA heeft het evenmin als VOKA-directeur De Bruycker begrepen op collectieve loononderhandelingen met de vakbonden. Het VOKA wil “niet meer verdwalen in de ontelbare overlegstructuren waarin we elkaar ontmoeten met als opperste doelstelling het bewaken van wat verworven is”. Het wil een *coalition of the brave*: politieke leiders, vakbondsleiders en ondernemingsleiders. Lukt het niet binnen het overleg, dan met wijze leiders, met een beperkte groep. Het moet gedaan zijn met inspraak en volksdemocratie. Er moet opnieuw leiderschap komen. In het dossier van de Lange Wapper had De Wever aan de mening van de Antwerpenaar geen boodschap. Zijn roep om nationale groepscohesie leidde nu al tot incidenten met andersdenkenden zoals het liberale Brusselse parlamentslid Els Ampe. Wie geen nationalist is, is geen goede Vlaming. NV-A zal voortaan bepalen wat we mogen en vooral niet mogen denken en voelen...

32. Tegenover het Vlaams nationalistische offensief suggereren sommigen de weg van een onafhankelijk Wallonië. Dat komt neer op een politieke zelfmoord voor de arbeiderswereld in Wallonië. Een regionalisering van de belastingen en van de sociale zekerheid zou dramatische gevolgen hebben voor de werkende bevolking in Wallonië. Elke Waal loopt op die manier het risico om jaarlijks 1.783 euro te verliezen. 22 % van de Walen leeft onder de armoedegrens, met een inkomen onder 850 euro per maand. Meer autonomie verhoogt ook de druk voor een regionalisering van de vakbonden, wat een verzwakking zou betekenen van de krachtsverhoudingen. Wallonië zal niet gespaard blijven van de antisociale maatregelen die aan Vlaanderen opgelegd zouden worden. Integendeel, het resultaat zal een ongebreidelde concurrentieslag zijn tussen de bedrijven uit het noorden en het zuiden. Dit zal op zijn beurt een neerwaartse spiraal in gang zetten op het gebied van sociale rechten en lonen. We zien nu al dat met de jacht op de werklozen, die veel groter is in Wallonië dan in Vlaanderen. En Wallonië zal ook niet beter af zijn met de UWE (Unie van Waalse Ondernemingen) dan Vlaanderen met het VOKA. Evengoed zullen de Waalse werknemers mogen betalen voor de cadeaus die aan de werkgevers gegeven worden.

33. In de gewesten is het sociale strijdniveau in de verschillende sectoren niet gelijk. Maar de eenheid is het enige wapen dat de werkers in handen hebben. De arbeidersklasse bestaat uit een uiterst sterk uiteenlopende massa werkende mensen. Ze werden aangelokt en samengebracht door het industrieel kapitalisme, eerst vanuit het platteland, al zeer snel ook vanuit de buurlanden en vervolgens uit landen steeds verder weg. Deze huidige klasse éénmaken brengt tal van problemen met zich mee. De opleiding van het proletariaat onder het kapitalisme stond en staat nog steeds in het teken van de concurrentie. Het kapitalisme dringt aan individuen een algemene onderlinge concurrentie op, een oorlog van iedereen tegen allen. Het patronaat heeft immers liever te maken met een massa van werkers die zich in verspreide slagorde op de arbeidsmarkt aanbiedt. Op de weg naar onafhankelijkheid kan ook deze concurrentie alleen maar toenemen.

Welke toekomst voor België?

Een socialistische republiek België in een socialistisch Europa

34. Een splitsing van België is reactionair en niet zomaar eventjes onopvallend te voltrekken. Ze zou zeer veel kosten. De voorstanders van een onafhankelijk Vlaanderen nemen dikwijls Tsjecho-Slowakije als voorbeeld. Maar België is Tsjecho-Slowakije niet. Elke poging om Brussel te dwingen zich aan te sluiten bij Vlaanderen of bij Wallonië kan enkel leiden tot eindeloze twisten en nationalistisch geweld.

35. Ze is reactionair. Het kapitalisme heeft de nationale staten opgericht. De opkomende industriële burgerij wilde aan een steeds groter aantal kopers verkopen en had een grote markt nodig om haar producten af te zetten. Ze heeft de grenzen die typisch waren voor de feodale samenleving afgeschaft: hertogdommen, graafschappen en andere feodale staatjes met elk

eigen maten en gewichten, verschillende taksen aan de stadspoorten en verschillende dialecten. Ze heeft een nationale markt gecreëerd, een wet, een staat.

36. De economische ontwikkeling verving de nationale markten en creëerde een wereldmarkt. Dat heeft geleid tot het ontstaan van continentale blokken: de Verenigde Staten, Japan, de Europese Unie in opbouw. Een terugkeer naar regionale versnippering of naar de kleine nationale markten is een stap achteruit.

37. De wereldmarkt en de mondialisering van de productieprocessen brengt ook een internationale migratie met zich mee. De grote stedelijke agglomeraties ontwikkelen snel. De helft van de wereldbevolking leeft momenteel in de steden. Op wereldniveau krijgen we een steeds grotere tegenstelling tussen de cultuur van het grootkapitaal (met waarden als concurrentie, individualisme, de wet van de sterkste en koste wat kost streven naar winst en de controle van de geesten) en de volkscultuur (met waarden als solidariteit, rechtvaardigheid, gelijkheid, internationalisme en democratie).

38. Uitgaande van de mondiale economische ontwikkeling en van het belang voor de werkers als geheel, verdedigen wij het principe van het proletarisch internationalisme. De maatschappij van de toekomst, het socialisme wordt in elk geval (a) een vrij gekozen federatie van socialistische staten, (b) op grote schaal, over het hele continent, (c) wat betekent dat ze (in een eerste fase) samengesteld zal zijn uit nationale republieken en dus multinationalaal zal zijn en bijgevolg ook (d) meertalig.

39. Willen terugkeren naar de situatie van “één volk, één staat, één cultuur” is reactionair en utopisch. Men maakt hiervan gebruik om de mensen te verdelen.

40. Uitgaande van deze werkelijkheid verdedigen wij België als:

1. *Een multinationale staat*, waarin verschillende taalgemeenschappen samen kunnen leven. In een socialistisch Europa zullen we samenleven met meerdere taalgemeenschappen.
2. *Een meertalige staat*, zoals ook de Europese socialistische federatie meertalig zal zijn. Dat de inwoners van België de mogelijkheid krijgen om talen te leren en deze ook te spreken, is een troef in de wereld van vandaag. Er zijn nu al veel meer tweetalige en drietalige mensen in België dan bij onze Franse of Duitse bureaus. Door de kennis van andere talen kan men zich veel gemakkelijker openstellen voor de werkelijkheid van andere landen en van andere culturen en bijdragen aan de internationale samenwerking van arbeiders en jongeren.
3. *Een tweetalige hoofdstad Brussel*. Brussel is noch zuiver Franstalig, noch de hoofdstad van Vlaanderen. Brussel vormt het kruispunt van het land. Het maakt deel uit van de oplossing om stevige banden te scheppen tussen Franstaligen en Vlamingen. Er wordt Frans, Nederlands, maar ook Engels en Arabisch gesproken door een groot deel van de bevolking. Brussel ligt in het centrum van Europa en is een unieke plaats voor ontmoetingen met een open vizier op de hele wereld.
4. *Een gemeenschappelijke geschiedenis van de arbeidswereld*. De sociale geschiedenis van ons land steunt op twee fundamentele pijlers. De arbeidersbeweging stelt haar eigen realisme tegenover de door razernij getroffen concurrentiespiraal. Ze behaalt haar belangrijkste overwinningen op het moment dat ze erin slaagt om de verdeeldheid te overwinnen en te kiezen voor eenheid.

41. De splitsing van het land is reactionair. Ze brengt ons verder af van ons socialistisch doel. Ze verwijdt ons van ons ideaal van een maatschappij zonder uitbuiting, waar iedereen werk heeft, waar het nationalisme en het racisme uitgeroeid zijn, waar iedereen kan genieten van een rijk en multicultureel sociaal leven. Ze brengt ons verder af van een maatschappij die in staat is om de nationale tegenstellingen op te lossen. In de landen waar de economie in handen is van grote privégroepen, is het streven naar maximale winst de motor van economische ontwikkeling. Al deze landen kennen het

fenomeen van de ongelijke ontwikkeling van de regio's. Zij die investeren, doen dat daar waar het hen het meeste opbrengt. Ze zijn in staat een regio op een bepaald moment te ontwikkelen en die vervolgens te veranderen in een economische woestijn. In onze socialistische staat worden de strategische beslissingen voor de economie genomen door organen die verkozen zijn door het volk, en niet door de beheerders van grote kapitalistische groepen. Op die manier kan men op een geplande manier de economie sturen zodat men de verschillen in levensniveau en in economische ontwikkeling tussen de regio's in een land kan verkleinen. Dit is de eerste voorwaarde om nationalistische twisten onmogelijk te maken. Dat is wat de Sovjet-Unie vanaf haar ontstaan heeft trachten te doen. Van in 1917 trachtte de Sovjetregering de achtergebleven regio's te ontwikkelen tot op een hoger niveau dan het gemiddelde niveau van de Sovjet-Unie. In 1931 bedroeg de groei van de kapitaalsinvesteringen in de Russische Socialistische Federatieve Republiek 41 %, tegenover 86 % in de republieken van de minderheden.

42. Het revolutionair proces zal zich op het hele continent afspelen. De weg naar het socialisme zal zich over het hele continent uitstrekken. Nu al heeft het bestaan van de Europese Unie een invloed op de strijd voor het socialisme in de lidstaten. Moeilijk om zich een revolutionaire situatie in te beelden in een van de lidstaten zonder dat dit een invloed heeft op de buurstaten. Tegenover deze Europese superstaat ten dienste van de multinationals gaan wij voor het opbouwen van banden met en voor de gemeenschappelijke strijd van communisten, vakbondsmilitanten en progressieven van andere landen van de Europese Unie en van andere volkeren van het Europese continent.

43. België zal niet zo snel opgaan in de Europese Unie. Het is waar dat 70 % van de Belgische federale wetten en van de decreten de omzetting zijn van antisociale, antidemocratische en militaristische Europese richtlijnen ten voordele van de grote multinationals, maar op een aantal uiterst belangrijke terreinen zijn de nationale staten nog steeds heer en meester: de sociale zekerheid, de lonen, het arbeidsrecht, de belastingen. Het is trouwens onze Belgische regering die de politiek van de Europese Unie toepast: liberalisering van de overheidsdiensten, verlenging van de loopbaan, deregulering van het sociaal recht en het arbeidsrecht, sociale dumping, antidemocratische maatregelen. Het zijn de Belgische politie en de Belgische rechtbanken die de sociale bewegingen onderdrukken. Het zijn de Belgische media die de geesten van de werkende mensen vergiftigen.

44. Wij strijden voor een Belgische socialistische republiek in een socialistisch Europa, die de volledige gelijkheid van elke taalgroep, alsook het recht van eenieder om de eigen taal te spreken erkent. Hoe meer men de vrijheid en de gelijkheid van de verschillende taalgroepen erkent, hoe meer deze zich zullen verenigen voor de opbouw van de socialistische samenleving. De socialistische centrale staat zal een politiek van positieve discriminatie voeren tegenover de minder ontwikkelde gewesten.

Een beter, socialer en democratischer België

45. Een Belgische staatshervorming is noodzakelijk, maar dan een die democratisch is en gebaseerd op solidariteit.

Wat wij vandaag nodig hebben is het behoud van de bestaande solidariteitsmechanismen en het scheppen van nieuwe solidariteitsmechanismen. Wij zijn voor een verenigd en democratisch België, waarin de essentiële politieke, economische en sociale oriënteringen nationaal worden uitgewerkt, met een gedecentraliseerde uitvoering van deze beleidslijnen.

1. Een meer solidaire staat

De centrale regering moet garant staan voor de gelijkheid van alle inwoners en voor de onderlinge solidariteit. Tot de bevoegdheden op dit regeringsniveau moeten dus de volgende zaken behoren: de grondwet, de wetgeving met betrekking tot

de instellingen, justitie, de arbeidsverhoudingen en het arbeidsrecht, de sociale zekerheid, de prijzenpolitiek en het inkomensbeleid, de personenbelasting, het gezondheidsbeleid, de onderwijsnormen en de financiering van het onderwijs. Een splitsing van een van deze materies gaat rechtstreeks in tegen het principe van gelijke behandeling van alle Belgen.

2. Een meer democratische staat

Het kiesstelsel moet worden hervormd. Het huidige systeem leidt tot separatisme en bevordert in grote mate het nationalistische opbod. Dat is de reden waarom er voor de federale verkiezingen, naast de provinciale kieskringen, een nationale kieskring moet komen.

3. Een staat die efficiënter werkt voor de mensen

De federale wetgeving heeft prioriteit op die van de andere wetgevende niveaus. Alle bevoegdheden die niet expliciet aan andere niveaus zijn toegekend, zijn federaal.

Alle belangrijke economische en politieke vraagstukken behoren tot de bevoegdheid van de centrale staat, zoals justitie, belastingen, veiligheid van de voedselketen, energie, nationale defensie, ordehandhaving, regels met betrekking tot de burgerlijke stand en de nationaliteit, het migratiebeleid.

Alle materies waarvoor de regionalisering tot een onefficiënte werking heeft geleid, moeten opnieuw op het nationale niveau gebracht worden: vervoer, communicatie, huisvesting, wegeninfrastructuur, wetenschappelijk onderzoek, ... Voor deze domeinen worden dus homogene bevoegdheidspakketten gemaakt, die worden overgedragen naar het centrale niveau. In de meeste staten, met inbegrip van de federale staten, zien we deze tendens.

4. Een meertalige staat

De gemeenschapsinstellingen (Franse en Vlaamse Gemeenschap) moeten geleidelijk verdwijnen. De splitsing van het land op taalbasis zou leiden tot onophoudelijke taaltwisten. Het bestaan zelf van parlementen gebaseerd op de taal, duwt de partijen in de richting van een van de meest bekrompen vormen van nationalisme. Dat leidt de aandacht van de mensen af van de echte problemen, ongeacht welke taal ze spreken.

Een multinationale staat biedt heel wat kansen om al op zeer jonge leeftijd twee of drie talen te leren. In een tijd van internationale relaties is de kennis van meerdere talen een noodzaak. In België zou elke adolescent, jongen of meisje, die uit het secundair onderwijs komt, tweetalig moeten zijn.

5. Een gedecentraliseerde staat.

Wil de democratie echt goed werken en aansluiten bij wat dagelijks op het terrein gebeurt, is decentralisatie nodig.

(1) Decentralisatie is nodig om het nationale beleid toe te passen; sommige zaken kunnen trouwens beter behandeld worden op een lager bestuursniveau. Decentralisatie mag niet worden verward met federalisme. In een gedecentraliseerde staat zijn de gewestelijke administraties belast met de toepassing van de centrale wetgeving op het eigen niveau en zijn ze bevoegd voor beslissingen over plaatselijke en regionale problemen.

In het onderwijs werken de gewesten in het kader van het onderwijsprogramma en de doelstellingen die voor het hele land zijn vastgelegd, met een federale financiering op basis van de behoeften, maar de concrete organisatie van het onderwijs hangt af van het gewest. Dat moet niet alleen rekening houden met gewestelijke, maar ook met plaatselijke kenmerken.

(2) De versterking van de democratie houdt in dat de macht van de gekozenen uitgaat van de betrokken bevolking. Aanstellingen en benoemingen door de hogere staatsmacht moeten worden afgeschaft.

(3) De gemeentebesturen krijgen meer middelen en bevoegdheden. Zo kunnen ze beslissingen van de centrale macht toepassen op een manier die aan de plaatselijke situatie is aangepast. Een aantal provinciale bevoegdheden moet worden overgedragen aan de gemeenten.

(4) De decentralisatie is mogelijk op basis van de gewesten (Vlaanderen, Wallonië, Brussels Hoofdstedelijk Gewest). De gewestvorming is al dertig jaar een feit en heeft repercussies voor het dagelijkse leven van de mensen. Het belangrijkste is dat er een einde komt aan de voortdurende communautaire agitatie en aan de verdeling van de werkers op grond van de taal die ze spreken.

(5) De gewesten worden afgebakend op basis van de economische relaties en de reële sociale verhoudingen en op basis van de bevolkingssamenstelling. De betrokken bevolking spreekt zich in een referendum uit over de vraag bij welk gewest ze wil horen.

De rechten van de inwoners berusten op het feit dat ze verblijven op het grondgebied van een bepaald gewest en niet op het feit dat ze behoren tot de ene of de andere gemeenschap. De volledige gelijkheid van de drie talen is gewaarborgd. In het Vlaamse gewest is het Nederlands de officiële taal, in het Waalse gewest het Frans. Binnen het Waalse gewest geniet de Duitstalige regio een grote zelfstandigheid. Het huidige statuut veroorzaakt nauwelijks problemen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet zorgen voor de ontwikkeling van de twee gemeenschappen en mag niet discrimineren. De officiële instellingen, en niet de mensen, moeten tweetalig zijn. Alle inwoners moeten de kans krijgen om de twee talen te leren. In de administratie en de overheidsdiensten moet men ook beide talen spreken. In elk gewest moeten de rechten van de minderheid gerespecteerd worden.

46. Er moet een herfinanciering en uitbreiding komen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en dit gewest moet echt tweetalig worden. De sociaaleconomische realiteit van Brussel overstijgt wel degelijk de huidige negentien Brusselse gemeenten. De industriële ontwikkeling van Brussel is verschoven naar de rand, naar de regio Vilvoorde-Zaventem en naar Waals-Brabant. De Brusselse sociaaleconomische ruimte (dat wil zeggen, de ruimte waarin de mensen wonen, werken, pendelen, naar school gaan, hun boodschappen doen, uitgaan) omvat 62 gemeenten, voor het merendeel Vlaamse. Ze heeft een oppervlakte van 1518 km² en telt 1,8 miljoen inwoners.

In de zes faciliteitengemeenten is de samenstelling van de bevolking de laatste decennia geëvolueerd van een Franstalige minderheid naar een Franstalige meerderheid. In sommige randgemeenten zonder faciliteiten, bijvoorbeeld in Dilbeek, Strombeek-Bever, Vilvoorde of Alsemberg, is er een belangrijke Franstalige minderheid.

Brussel wordt elk jaar internationaler. Steeds meer wensen de Brusselaars niet langer beschouwd te worden als behorend tot de Nederlandstalige of de Franse gemeenschap, maar als Brusselaars.

De huidige begrenzing van het Brussels gewest verhoogt de inefficiëntie en werkt verspilling in de hand. De economische ontwikkeling wordt afgeremd. De voor het werk zo nodige mobiliteit wordt er aanzienlijk door belemmerd.

47. Voor wie niet in nationalistische termen redeneert, is de nationale bevolkingssamenstelling maar een van de belangrijke economische factoren om de grenzen van een gewest te bepalen. Het is noch de enige, noch de belangrijkste. In de 21^e eeuw spelen de steden een zeer grote economische rol. Overal worden ze gekenmerkt door een zeer bonte samenstelling van de bevolking. Steden zijn geneigd om uit te breiden en hebben economische en sociale banden met de buurgemeenten.

De organisatie van een land moet gebeuren op een basis die overeenstemt met de ontwikkeling van de samenleving. Men moet rekening houden met de taal van de bevolking, maar niet alleen daarmee. En zelfs dit criterium kan evolueren, zoals we zien rond Brussel.

Een uitgebreid, tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou een beter beheer op gebied van het vervoer kunnen verzekeren. Dat geldt ook voor de tewerkstelling in Vlaanderen van mensen die van Brussel en Wallonië komen. Het zou een nieuw evenwicht kunnen brengen in de financiën van Brussel, met een arme bevolking in het arme centrum en een rijke in de rand.

Een uitbreiding van het tweetalige Brusselse gewest vormt per slot van rekening de enige rationele oplossing.

48. In dit nieuwe tweetalige Brussel moet respect heersen voor de ontplooiing van alle taalgroepen en dit zonder de minste vorm van discriminatie. In de openbare administratie moet de tweetaligheid absoluut gerespecteerd worden.

In dit tweetalige gewest zal veel meer evenwicht bestaan tussen het aantal Nederlandstalige en Franstalige inwoners. Dat maakt een betere democratische vertegenwoordiging van de Nederlandstalige inwoners toe. Vandaag vormen zij een kleine minderheid in Brussel. In dit nieuwe tweetalige gewest is een regering waarin Nederlandstalige en Franstalige inwoners gelijk vertegenwoordigd zijn, een redelijke, realistische en democratische optie. In zo'n gewest kunnen discriminatie en pesterijen van allerlei slag op een efficiënte manier bestreden worden.

Het nieuwe, uitgebreide Brussel kan een laboratorium worden voor het nieuwe België. Brussel is een multinationale en meertalige stad. De Brusselaars beschouwen deze meertaligheid als een meerwaarde. Brussel is een multiculturele stad. De gescheiden organisatie van het culturele leven zou plaats moeten maken voor een interculturele benadering.

In het onderwijs moeten belangrijke initiatieven worden genomen om de tweetaligheid en een wederzijds respect voor elkaars cultuur te bevorderen. Het zou nuttig zijn om de huidige opdeling van het onderwijs in verschillende taalnetten gewoon te vervangen door compleet tweetalige scholen.

Aan Franstalige kant moet men een bijzondere inspanning doen om een positievere kijk op de Nederlandstalige cultuur te bevorderen. Lange tijd immers werd hierop neergekeken.

In het nieuwe Brussel moet de electorale "apartheid", die er nu is door het bestaan van aparte kieslijsten voor beide landstalen voor de verkiezingen van het Brusselse parlement, worden afgeschaft.

49. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet een volwaardig gewest worden. Het is een volwaardige sociaaleconomische regio. Nu moet officieel elke Brusselaar voor de sociale zekerheid (werkloosheid), het onderwijs, om te gaan stemmen opgeven tot welke gemeenschap hij of zij behoort. Bij een splitsing van de sociale zekerheid zouden de Brusselaars moeten kiezen voor het Vlaamse of het Franstalige regime. Dat wordt chaos; het zal leiden tot onrechtvaardigheid. Het is onmogelijk

om de bevolking op te delen in Franstaligen en Nederlandstaligen zonder een begin van burgeroorlog uit te lokken. Een derde van de Brusselaars kan zichzelf niet duidelijk definiëren als behorend tot één van beide gemeenschappen.

50. Brussel heeft een herfinanciering nodig. Brussel is rijk, maar zijn inwoners zijn arm. Van elke 100 euro die in België worden geproduceerd, komen er 19 uit Brussel. Maar van elke 100 euro geïnde belastingen, komen er maar 8 van Brussel omdat zes op de tien mensen die in Brussel werken, niet in Brussel wonen en in een ander gewest belasting betalen: de pendelaars.

Als er geen woningen worden gebouwd, als de kwaliteit van het onderwijs niet radicaal verbetert, als er op het gebied van werkgelegenheid geen uitzicht blijft op aanwerving, dan zal de situatie in Brussel nog verergeren.

Brussel verwacht een toename van zijn bevolking met 20 % tegen eind 2010. Gelet op de jeugdige bevolking heeft de hoofdstad ook nooit eerder vertoonde behoeften; er moeten dringend 79 scholen bijkomen om het hoofd te bieden aan deze demografische uitdaging.

51. Maar hoe het probleem van Brussel-Halle-Vilvoorde oplossen? In afwachting van een fundamentele oplossing, zoals de uitbreiding van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is een voorlopige progressieve en democratische oplossing voor het probleem BHV niet onmogelijk. Een splitsing van het kiesarrondissement zou kunnen als er een federale kieskring komt en een beleid dat tweetaligheid in heel het land bevordert. De oprichting van een federale kieskring voor de verkiezingen voor de Kamer en voor het Europese Parlement werkt een democratisch deficit weg en versterkt de eenheid. Federale ministers die voor heel België maatregelen treffen, worden vandaag verkozen op een Nederlandstalige lijst of een Franstalige. Met een federale kieskring dienen toekomstige ministers hun plannen in heel België voor te stellen en te verdedigen. Daarmee krijgen niet alleen alle inwoners van Halle-Vilvoorde, maar van heel België de kans om te stemmen in de tweetalige, Belgische context.

BHV splitsen zonder één nationale kieskring te creëren die een politieke band kan doen ontstaan tussen alle inwoners van het land over de gemeenschappen heen, is gevaarlijk en draagt bij tot het splitsingsproces van het land.

In de faciliteitengemeenten wonen nu ook vele Franstalige Vlamingen. Wanneer Franstaligen er meer dan 30 % van de bevolking uitmaken, moeten hun rechten op onderwijs en cultuur in de eigen taal gevrijwaard worden. Verder moet voor alle nieuwkomers, ook uit andere landen, het aanbod aan Nederlandse lessen nog worden opgevoerd.

In een geest van verdraagzaamheid en samenwerking is het aangewezen de omzendbrief-Peeters op te heffen. Op eenvoudig, eenmalig verzoek moeten de inwoners van de faciliteitengemeenten de documenten in de taal van hun keuze kunnen ontvangen.

17 oktober 2010

Deze resolutie over de communautaire crisis in België werd aangenomen door de Nationale Raad van de Partij van de Arbeid van België. (zie: www.pvda.be)

Noten

[1] Professor Louis Vos van de KU Leuven stelt dat “de Belgische natie al min of meer vorm kreeg ten tijde van de Oostenrijkers. De Belgische revolutie was een nationale revolutie, er had zich al geruime tijd een soort van gemeenschap gevormd. In 1830 waren er geen Vlamingen of Walen, er waren in feite alleen maar Belgen. Na enkele decennia begon zich

een Vlaamse beweging te roeren, doch pas tijdens het interbellum begon deze beweging zich tegen België te keren. De eerste flaminganten waren Belgische patriotten. Op 11 juli hezen zij de Belgische driekleur. In die tijd werd dit door niemand als tegenstrijdig ervaren...”

[2] De economische ontwikkeling in Wallonië maakte dat het Frans probleemloos werd aanvaard als nationaal cement.

[3] In die tijd was voor de meerderheid van de Belgische bevolking de streektaal de moedertaal, overal van oost tot west en van noord tot zuid. Er was het Oost-Vlaams, het Vlaams, het Brabants, het Limburgs, het Picardisch, het Waals, het Frankisch van het Rijn- en Maasbekken (Karolingisch), het Champenois, de Romaanse streektaalen zoals het Lotharisch of het Gaumais en het Luxemburgse Moezel-Frankisch. De stad Brussel telde toen maar 15 % Franstaligen; zoals in andere steden in Vlaanderen, ging dat over de welstellende klassen van de bevolking en een kleine minderheid van ingeweken Fransen. De Walen en de Picardiërs, die ook niet gevoelig waren voor alle nuances van het Frans, hadden het voordeel dat zij deze taal gemakkelijker verstonden omdat veel woorden van hun taal gelijkenis vertoonden met synoniemen in het Frans.

[4] In 1830 waren er 293.000 leerlingen in het lager onderwijs. Tien jaar later waren het er 453.381. In 1842 werden alle Belgische gemeenten verplicht om op hun grondgebied minstens een lagere school te openen. In 1900 ging 94 % van de kinderen naar de lagere school, maar slechts 5 % beëindigden zes jaar op dit onderwijsniveau. Het duurde tot 1914 vooraleer een wet eindelijk onderwijs tot 14 jaar gratis en verplicht maakte. De oorlog van 1914-18 zou de effectieve toepassing van deze wet nog uitstellen tot 1919, het jaar waarin ook het algemeen stemrecht voor mannen werd ingevoerd. In Frankrijk werd verplicht onderwijs voor jongens en meisjes van 6 tot 14 jaar ingevoerd in 1882. In Groot-Brittannië in 1870.

[5] Bij de talentelling van 1930 werd het regime van de externe tweetaligheid ingesteld in veertien gemeenten. In zes Franstalige gemeenten en acht Vlaamse gemeenten, dicht bij de taalgrens gelegen. De minderheid die zich uitdrukte in de andere taal, kon dan vragen om door de gemeentelijke administratie behandeld te worden in zijn eigen taal. Bij de talentelling van 1947 evolueerden nog eens 14 nieuwe gemeenten naar het Frans, terwijl er toen nog slechts een Franstalige gemeente naar meer Nederlandstaligheid evolueerde. Uit vrees voor reacties binnen de Vlaamse beweging stelde de regering toen de publicatie van de resultaten uit. Dit zou pas gebeuren in 1954 samen met een wetswijziging om de weerslag van deze resultaten op de verfransing van sommige van deze gemeenten af te zwakken.

[6] De Vlerick Management School wordt opgericht in de jaren zestig.